

h. v. 1. 8. 8. v.

28

MONOTRIADE FAVENTE!

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPLE ac DOMINO
DOMINO

JOHANNES GVILIELMO

Duce Saxon. Jul. Cliv. Mont. Angr.
& Westphal. &c. &c.

IN ILLUSTRISALANA
DISPUTATIONEM JURIDICAM

De

PRÆROGATIVA
CAUTIONIS.

Indultu Inclyti Jctorum Ordinis

SUB PRÆSIDIO

DOMINI

CHRISTOPHORI WERTHERI

Mühlpforts / J.U.D.

Illustrisque Regiminis Jenens. Advoc.

Domini Patroni ac Præceptoris atatem colendi,

IN AUDITORIO JCTORUM.

Ad diem Martii Anno M. DC. XC.

Ventilationi publicæ exponet

JOACHIMUS ERNESTUS MARTINI,

Serveſta - Anhaltinus.

JENÆ, Literis GEORGI HEINRICI MÜLLERI.

Diss. jur. civ.

74,34

I. N. D. N. I. C.

THESIS I.

Autio in genere considerata dici potest satisfactio, per quam creditorem adversariumve securum redimus. Generis vices *satisfactio* sustinet, cum latius, quam cautio significationem extendat, & ad solutionem prorogetur *l. 176. ff. d. V. S.* cum nemo magis satisfaciatur, quam qui solvit; aliastamen solutioni in specie ita dictæ, quæ naturalem rei debitæ præstationem denotat *l. pen. ff. d. solut.* opponitur, & modos aliquos solum solvendi, ut acceptilationem v. g. complectitur *l. 49. in fin. ff. d. solut.* ubi Gothofr. ut & cautionem *l. 4. §. 3. verb. fieri enim posse ff. d. rejud.* Differunt itaque cautio & satisfactio tanquam species & genus, ut enim per satisfactionem quoquo modo implemus adversarii desiderium, ita per illam securitate. Hinc cautionis species, satisfactio scil. eodem modo, quo satisfactio appellata est *l. 1. ff. qui satisd. cog.* ubi Gothofr. à connexis hoc argumentum deductum asserit.

THESIS II.

Dividitur cautio in satisfactionem, pignoris constitutionem & repromissionem *l. 4. §. 8. ff. de fideic. libert. l. 1. §. 9. ff. d. coll. bon. l. 188. §. 1. d. V. S.* Sa-

A

tisda-

fisdatio est cautio, quæ fit datis fidejussoribus *l. 1. ff. qui satisd. cog. l. 7. ff. d. prot. stip.* Sane satisdationem à cautione pignoratitia diversam esse, sufficienter inter hanc & illam reperta oppositio in *l. 4. §. 8. ff. d. fideic. libert.* indicat. Idem Ulpianus, dum in *l. 1. §. 9. d. collat.* expressè ex Pomponio respondit: de conferendo caveri per satisdationem oportere; pergitur, an pignoribus caveri possit, videamus? Quod dubium tanto Jcto haud dignum foret, si satisdatio pignoratitiam cautionem complecteretur. Porro repromissionem distinctam cautionis speciem esse, laxiore non eget deductione, cum nec sciam, unquam de eo quenquam dubitasse, vel inficiari potuisse propter §. 2. & 3. *Inst. d. satisd. junct. rubr. ff. qui satisd. cog.*

THESIS III.

Causa ob quam cautio præstanda, latissima est, & tam in judiciali, ne judicia eludantur per alterum litigantium inopem, fugientem, aut alias frustrantem *Zœf. ad Cod. d. satisd.* quam extrajudiciali locum invenit, adeò ut causa criminalis ne quidem certo modo excludatur, vid. *Hering. d. fidejuss. c. 10. n. 335. & seqq.* & in Judicis arbitrio consistat, quæ sit justa causa, propter quam quis cautionem præstare teneatur, *Hering. c. 5. n. 2.* & regulariter quæ causa reddi potest securior, ea etiam admittit cautionem, cujus effectus formalis est securitas. Dixi regulariter, nam dari causam non omnino certam, quæ tamen cautionem non admittat, non repugno. Ecce! fidejussorem dotis conservandæ causa à marito accipere mulieri non permittitur, adeò ut acceptus, tanquam contra legum decreta intercedens, non censeatur

seatur

seatur obligari. Si enim credendam mulier sese suamque dotem existimavit, quare fidejussor vel alius intercessor exigitur, ut causa perfidiæ in connubio eorum generetur? *l. 1. l. 2. C. ne fidej. dot. dent.* Quam prohibitionem non solum ad maritum invitum, sed & volentem, imò ad inopiam vergentem, ob generalitatem dictæ rubricæ prohibitoriae, citatarum constitutionum gravitatem, earumque rationum perpetuitatem extendunt, vid. *Gædd. d. contr. & comm. stip. c. 6. n. 369.*

THESIS IV.

Cautio materia, circa quam illa occupatur, longè latèque diffusa est. Interim tamen non quælibet cautionis species singulis causis applicari poterit, sed pro harum diversitate cautio dissimiliter prætenditur, imò eadem causa pro diversa caventium qualitate, diversum cautionis genus exigit. Quod ipsum cautio iudicio fisci illustrat, quæ non aliter, quam satisfatione, i. e. datis fidejussoribus expeditur *l. 1. ff. qui satisf. cog. Ludw. ad Wesemb. tit. qui satisf. cog. verb. an pignoris. Hahn, ad Wesemb. n. 4.*

THESIS V.

Hanc cautionem iudicio fisci nihilominus quidam jurato promittunt (1.) *ob dignitatem*, quoties enim ex privatâ cujuslibet interpellatione, civili vel criminali, viri illustres conveniendi sunt, nulla dandæ fidejussionis concussione vexentur, sed per speciale privilegium suæ committi fidei consequantur, juratoria tantummodo cautione ab his exponenda *l. 17. C. d. dign. & hoc sive fidejussores habere possint, sive non, Fransk. comm. ad ff. tit. qui satisf. cog. num. 42.*

conf. Hopp. *de jur. art. pag. 100.* quia contumeliam
quandam subire creditur is, qui satisdare cogitur, si
sit vir præcipuæ existimationis & honestatis *l. 17. §.*
ult. d. test. tut. Fab. Cod. d. satisd. def. 1. n. 4. sed hoc ho-
die non observari refert Treutl. *Disput. 5. tb. 2. lit. b.*
quem tamen explicat Bachov. *ibid. (2.) Ob necessita-*
tem, ut pauperes, si fidejussorem dare non valent,
juratoriam exponant cautionem *arg. auth. generaliter*
C. d. Episc. & Cler. Nov. 112. c. 2. Differt hæc juratoria
ab illâ, quæ à Viris illustribus præstatur, quod non
aliter obtineat, quam si fidejussores invenire non
potuerint, *d. Nov.* Ratio verò, cur hæc admittatur,
est, quod intersit ipsius actoris, hoc casu juratoriam
cautionem admitti, ne aliàs per difficultatem inve-
niendi fidejussores differantur judicia, & paupertas
debitoris obstet agenti, quo minus jus suum maturè
consequatur Hunn. *ad Treutl. Vol. 1. Disp. 5. tb. 2. lit. A.*
vel quia juratoria cautio affinis est fidejussioni, dum
sæpissimè ejus vicem sustinet Hering. *d. fidejuss. c. 18.*
n. 88. quod in pauperibus obtinet, etiam si statutum,
exigat fidejussores, cum non magis statutum, quam
lex obligare ad impossibile debeat, contra *c. pen. de*
don. int. vir. & ux. Cothm. resp. 18. n. 484. & seq.

THESES VI.

Immobiliùm verò possessores suæ promissio-
ni relinquuntur & satisdare non compelluntur *l.*
pen. pr. ff. qui satisd. cog. hoc ideò, quia pro prædiis
sufficiunt prædia, in quorum possessionem mittatur
creditor, si reus in jus vocationem spernat *l. 19. §. 1. ff.*
de Jud. Hunn. *d. loc. lit. C.* & ita in his cesset suspicio
fugæ & metus latitationis Fransk. *ad ff. tit. qui satisd.*
cog.

cog. n. 39. Bach. ad Treutl. Disp. 5. tb. 2. lit. C. Hos pos-
 fessores immobilium quidam ad eos, qui juratò
 promittunt, referunt, & leg. 8. C. d. Princ. ag. in reb.
 juratoriam cautionem disertissimè requirere asserit
 Fransk. comm. ad ff. qui satisd. cog. n. 41. Voët. verò
 ad §. 2. Inst. d. satisd. motus d. l. 8. C. d. Princ. ag. in reb.
 judicat Bachovium hallucinari, qui censet, immo-
 bilium possessores tantum repromittere, idque pro-
 bare conatur l. 15. ff. qui satisd. cog. eò quod l. 15. ff. qui sa-
 tisd. cog. quâ innititur Bachovius, possit dici per d. l. 8.
 C. mutata, vel nihil in adversum ex d. l. 15. elici, ubi à
 satisfactione liberantur immobilium possessores,
 non autem propterea à cautione juratoriâ, cum non
 sequatur: non satisdant, ergò non juratò cavent, ali-
 ter nec Viri illustres aliique juratoriam cautionem
 præstarent, quod satisfacere non cogantur. Sed jura-
 menti præstatione rerum immobilium possessores
 non gravari, verosimilius est per rubr. & l. 15. pr. ff. qui
 satisd. cog. ubi qui suæ promissioni committuntur di-
 rectò iis, qui juratò promittunt, opponuntur & in
 toto titulo non occurrunt alii, quam rerum immo-
 bilium possessores.

THESIS VII.

Legem 8. C. d. Princ. agent. in reb. quâ & Fransk.
 & Paul. Voët. nituntur resolvit Hahn. ad Wesemb. tit.
 qui satisd. cog. in fine, inquiens: Lex finalis commodè
 accipitur in sensu diviso (ut singula singulis respondeant) i-
 ta ut Princip. agentium in rebus, licet bona habeant in sa-
 cratissimâ urbe (Roma) aut in Provincia, adjuratorie cau-
 tionis & substantiæ bonorum credantur, h. e. si immobilia
 possident, releventur propter bonorum substantiam ab one-
 re satisfaciendi: Si verò non, demum ad juratoriam cau-

tionem admittantur. Sed vereor, ut hæc expositio textui conveniat; non enim dicitur, quod Principibus agentium in rebus liceat aut jurato, aut nudâ promissione cavere, verum quod Principes habentes bona immobilia, in urbe vel in Provinciis, ad juratoria cautioni & substantiæ suæ credantur. Adeoque rectius satisfit oppositioni, dicendo: Viros illustres, utut possessores immobilium, teneri simul ad cautionem juratoriam, ut se liberent à concussionibus & vexationibus in præbendis fidejussoribus, quod etiam Biccus *in Colleg. arg. enucl. tit. qui satisd. cog. n. 4. per l. 26. §. 6. C. de Episc. aud.* confirmat. Diverfitatis autem inter illustres & alios immobilium possessores ratio est; quod illi sint difficilioris conventionis *Bus. ad l. 15. qui satisd. cog. n. 3.*

THESIS VIII.

Cum nunc, uti ex dictis liquet, non solum diversa causa aliâ cautionis specie tutior reddatur, verum insuper idem sæpe negotium, ratione diversorum subjectorum ad cautionem præstandam devinctorum aliam atque aliam securitatis speciem desideret, de prærogativâ cautionum disceptatio orta, quæ rectius erui non poterit, quam si diversorum opiniones & quibus fulciuntur rationibus separatim adferantur.

THESIS IX.

Pro prærogativâ cautionis fidejussoriæ pugnat *facilitas conveniendi*, facilius autem tunc à fidejussoribus exigipotuit debitum, quoniam illi ante principalem rectè fuerint compellati *l. 3. §. 1. C. d. fidejuss.* quam à pignoribus, quæ non semper emptorem
inve-

invenerint, & nisi variâ circumductione distrahi non
 valuerint Joh. Köppen. *obs.* 83. n. 8. & 9. Præterea
 pignora interire possunt, eorumque custodia mole-
 sta & periculosa Ayres. *proc.* p. 1. c. 10. n. 7. maximè Jur.
 Sax. quo creditor probando casum, quod res oppi-
 gnorata absque creditoris culpa perierit, liberatur,
 quidem à restitutione rei vel ejus æstimatione, nihil-
 ominus autem pecuniam creditam & ejus repetitio-
 nem amittere debet. Col *Decis.* 7. n. 29. Adhæc se-
 curior, qui duos habet debitores: Nam pignorum
 datio novum debitorem parere nequit, fidejussoria
 autem cautio obligationem pignorum gignere pot-
 est, cum bona pignori capiuntur in executione ju-
 dicati. Hill. D. E. *lib.* 23. c. 9. lit. O. Tum quod ex pi-
 gnoris contractu creditor de custodia & diligentia
 obligetur §, *ult.* *Inst.* quib. mod. re contr. oblig. Harprecht
ad pr. *Inst.* d. satis d. tut. n. 9. & 10. Gædd. *de contr.* &
comm. stip. c. 5. concl. 21. n. 299. Porro pro hâc senten-
 tiâ facit l. 7. ff. d. *prat. stip.* ex quâ lege Eichelius ad l.
 25. ff. d. R. J. format hocce argumentum: *Qui mo-
 dus cavendi ab ipso Pratore pro optimo habetur, quo iis ca-
 vet, quibus maximè cautum esse debet, nempe pupillis, illis
 imperfecti judicii hominibus, adeoque deceptu facilibus, is
 erit omnium optimus: Ast fidejussio à Pratore eligitur;
 Ergo.*

THESIS X.

Huic sententiæ minus obstare arbitrantur,
 quod l. 25. ff. d. R. J. §. 14. *Inst.* de oblig. quæ ex del. nasc. l.
 1. §. 1. ff. d. *superfic.* traditur; plus cautionis in re esse,
 quàm in persona, & melius esse pignori incumbere,
 quàm in personam agere. Etenim regulam illam
 locum habere, quoties convenit de pignore dando
 & ali-

& aliis quibusdam casibus Gædd. *dict. loc.* vel regulam tùm obtinere, si quis pignori incumbat & ejus naturalem possessionem penes se habeat Umm. *in proc. disp. 9. tb. 1.* vel etiam plus cautionis esse in re, quàm in persona debitoris, non verò, quàm in persona fidejussoris. Lektionem autem florentinam meliorem esse, quàm vulgarem, quæ talis est: plus cautionis in rem est, quàm in personam, asserit Guil. Dyemen. *ad l. 25. ff. d. R. 7.* qui quoque nescit, quid Accursio in mentem venerit, ut cautionem hic pro satisfactione accipiendam esse scripserit, cum satisfatò cavere sit datis fidejussoribus cavere, non pignoribus *l. 1. ff. qui satisf. cog.* atqui hæc regula evidenter scripta sit de cautione, quæ re fit, h. e. pignore constituto. Nec juvare Accursium loca ab Eo prolata, quæ expressè de satisfactionis cautione loquuntur.

THESES XI.

Jacobus Gothofredus *d. l. 25. ff. d. R. 7.* ait esse de possessionis commodo & hujus possessorii commodi fidem cerni & in delictis *l. cum par 15 4. in fin. ff. d. R. 7.* & in civilibus, idq; partim in damno vitando *l. si servum 91. §. 3. ff. de V. O.* partim in lucro *l. 33. 126. §. 2. in fin. 128. pr. ff. d. R. 7.* In civilibus, ut judicialibus, dum possessores rerum immobilium à cautione judicio fisti, liberantur *l. 15. ff. qui satisf. cog.* In restitutionibus quoque in integrum *per l. 40. ff. d. minor.* & multis aliis ibidem à Gothofredo enumeratis, unde infert, non debuisse ideò interpretes hic sese eò diffundere, quando fidejussoria cautio, quando pignoratitia requiratur? Item, utrum obligatus fidejussorem dare, possit pignora dare? Item, utrum cautionis verbo,

bo, illâque formulâ: *rectè vel idoneè caveri* pignora-
ratitia, an fidejussoria cautio indicetur, de quo sunt
l. 7. ff. d. prat. stip. l. 1. §. 9. ff. d. coll. l. 59. in fin. ff. mand. l.
4. §. 8. ff. de fideic. libert. l. 3. C. d. V. S. l. 7. C. d. fidejuss.
cum cautionis verbo in hâc regulâ non accipienda
sit speciatim securitas ἀσφάλεια, quæ creditori da-
tur, eumque securum reddit; verùm securitas o-
mnis, quæ ex possessione percipitur, omne com-
modum & emolumentum, momentum, pondus,
quomodo commodum possessionis dicitur §. 4. Inst.
d. Interd. Quâ ratione lex: plus cautionis in re est,
quàm in personâ, fidejussoriæ cautioni minimè ob-
staret: sicuti nec lex 21. ff. d. constit. pec. ubi legen-
dum, *satisfactorum*, ut subjuncta ratio ostendit, quan-
quam, si vulgaris locutio retinenda sit, non ineptè
omninò dici possit, ideò ibidem satisfactionem pi-
gnoribus quoque impleri, quia id inter contrahen-
tes actum videatur, agitur enim ibi de constitutâ pe-
cuniâ, ut neutiquam absurdum sit, si satisfactorum
constituentem non teneri respondemus, sive fide-
jussores, sive pignora dederit Umm. *sup. d. loc.* Nam
& res una pro aliâ ut ex conventionem partium solvi, i-
ta & constitui potest Bus. *ad l. 5. ff. d. const. pec.*

THESIS XII.

Porro l. fin. §. 3. ff. quod legat. non majorem vi-
detur sententiæ vim inferre, cum lectio ejusdem
quoque dubia sit; nam Florentini libri legunt *noluit*,
vulgati autem; *voluit*, quæ lectio posterior magis pro-
banda, quia congruit cum reliquis textibus juris, &
melius etiam *vers. idem dicendum est*, cum iis, quæ pro-
ximè præcesserunt, cohæret. Dixerat enim Pau-

B

lus

locus

lus J^Crus, si legatarius nuda repromissione reten-
tus fuit, dandum esse interdictum, perinde, ac si sa-
tisdatio præstita fuisset; quia volenti & consentienti,
cui satisdandum erat, repromittendo etiam cavere
licet *l. 6. §. 1. quib. mod. pign. vel hypoth. solu. l. 9. §. 3. ff. d.
pign. act.* Subjicit deinde Paulus, idem dicendum
esse, nempe quod interdictum dari debeat, si lega-
tarius pignoribus voluit sibi caveri, eâdem prorsus
ratione, quod volenti & consentienti non fiat inju-
ria. Nec adversatur, quod lectionis Florentinæ
magna sit autoritas, & propterea ab eâ non debeat
mus facile recedere; quia hoc procedit, si ex vul-
gari lectione absurdum quiddam, vel durum, vel in-
iquum, vel irrationabile prodeat. Ubi verò nulla
absurditas, nulla lectionum contrarietas & pugna,
quæ discordiam sententiarum gignat, nulla iniqui-
tas, adeò studiosè inhærere non est opus, quin poti-
us à Florentinâ lectione quandoque recedere melius
& æquius Gædd. *ad rubr. d. V. S. n. 31.* Deinde asse-
runt, quod satisdationem, sive cautionem, quæ
aliàs fidejussoribus fieri deberet, posse fie-
ri per pignora, quia de quantitate rei legatæ con-
stat. Imò interdum non attento eo, cujus nomine
cautio fidejussoria imponitur, certum sit sive incer-
tum, cautioni per fidejussores locum esse non posset.
In l. ult. C. ne fidej. vel mand. dot. dent. cautio fidejus-
soria nomine dotis non exigitur, si enim, ut supra,
jam traditum, credendam mulier sese suamque do-
tem existimavit, quare fidejussor vel alius interces-
sor exigitur, ut causa perfidiæ in connubio eorum
generetur. Ut tamen cunque cautio per fidejusso-
res non exigatur, cautioni per pignora potest esse
locus.

locus arg. l. 7. §. 6. ff. d. don. int. vir. & ux. ubi si uxor à marito suo prædia, quæ ob dotem pignori acceperat, emerit, eaque emptio donationis causa facta dicatur, nullius est momenti, pignoris tamen obligationem durare Imperator cum Patre suo rescripsit. Brandm. ad pr. Inst. d. satisd.

THESES XIII.

Cùm nunc in medium prolata, quæ potissimum securitatem, quæ datis fit fidejussoribus, efferunt, nunc quoque brevibus & ea, quæ pro cautionis pignoratitiæ dignitate faciunt, consideranda sunt, scilicet quod plus cautionis sit in re, quam in personâ l. 25. ff. d. R. J. §. 14. Inst. d. oblig. quæ ex del. nasc. juxta illud Martialis:

*Cum rogo te nummos sine pignore, non habeo,
inquis.*

Idem, si pro me spondet agellus, habes.

*Quod mihi non credis veteri, Theseline, sodali
Credis colliculis, arboribusque meis.*

Et plus cautionis esse in re, quàm in personâ, si nimirum quis pignori incumbat, & ejus naturalem possessionem penes se habeat, tradit aliàs dissentiens Umm. Diss. 9. tb. 1. n. 3. sed hoc procedere, si pignus traditum sit, siue ejus possessio maneat penes debitorem, cum utroque casu creditor securus sit, quoniam ei competat actio realis ad persequendum pignus adversus quemcunque possessorem l. 13. §. 3. ff. d. pign. referunt Gunz, ad l. 25. ff. d. R. J. & Wold, ad d. l. 25.

THESES XIV.

Huc quoque referenda *difficultas exactionis*, quæ & minuit pretium nominis venditi *l. 6. ff. d. minor. l. 51. ff. d. pecul.* Brunneinan. *ad d. l. 51.* oriturque vel *ex adversarii potentiâ*, nam potentioribus pares esse non possumus *l. 3. pr. ff. d. alien. jud. mut. caus. fact. vel litigandi pruritu*, nam utile est consilium, quod devitat rixarum adversarium *arg. l. 14. ff. pro soc. & verecunda quæ lites execratur cogitatio l. 4. §. 1. ff. d. alien. jud. mut.* Vel etiam propter *exceptionem adversario competentem*, cum nihil interfit, ipso jure actionem non habere, an per exceptionem eam infirmari *l. 112. ff. d. R. J.* quæ exceptio inde nasci quoque potest, quod fidejussores interdum creditum abjurent Neldelius *ad l. 25. ff. d. R. I.* vel *ex debentis egestate*; nullam enim videtur habere actionem, cui propter inopiam adversarii inanis est actio *l. 6. ff. d. dol. mal.* Sicuti enim paupertas non est habitus permanens Menoch. *l. 6. pr. sum. 25. n. 11.* ita nec divitiæ, & potest contingere, ut aliquis subitaneo & inopinato casu ad inopiam redigatur, juxta illud: *Quam subito Codrus, qui modo Cræsus erat.* Potest etiam malevolus fidejussor, adhuc solvendo existens, solum vertere & fugere, pignus autem subterfugere nequit, Manz. *ad §. 14. Inst. de oblig. quæ ex del. nasc.* vel *ex sumtu in petendo quandoque infinito*, quem exactio deposcit, nam magnæ utilitatis lucrique censetur, litibus & sumtibus non vexari *l. 6. ff. d. minor.* Tabor. *Disp. Wes. 5. tit. 8. quest. 9.* vel *ex litis prolixitate dubioq. eventu*, fraudum enim occasio omni curâ est prævenienda *arg. l. 9. C. d. SS. Eccl.* Nec hic omittenda est *mora temporis*, quæ fidejussoribus indulgenda, Fab. *ad l.*

ad l. 51. ff. d. pec. Nec illud negligendum, quod non
semper facile & obvium sit dare fidejussorem *l. 7. pr.*
& *§. 1. ff. qui satis d. cog.* quia fidejussor locuples dici-
tur, non tantum ex facultatibus, sed etiam ex con-
veniendi facilitate *l. 2. pr. ff. qui satis d. cog.* sed & con-
tumeliam quandam subire creditur is, qui satisdare
cogitur, si sit vir præcipuæ existimationis & hone-
statis *l. 17. §. ult. ff. d. test. tut. Fab. Cod. d. satis d. def. 1. n.*
4. Imò pignus pro satisdatione quandoque esse, &
sufficere pignus constitui v. g. si conductor prædii
rustici instrumenta censualia quasi pignoris loco ha-
beat *l. 13. §. offerri ff. d. act. emt.* non teneri locatorem,
ut pecuniam consequatur, fidejussorem dare, si ve
conventionem, si ve ipsius Judicis autoritate, cum &
in pignore constituendo factum Judicis, sit factum
partis *l. 1. C. si in caus. jud. pign. capt. sit*, si quidem pi-
gnoris persecutio sanè difficilis plerumque est, quia
probandum est, debitorem dominum fuisse rei obli-
gatæ tempore pignoris constituti, aut saltim postea,
si obligatio facta est bonorum præsentium & futuro-
rum *l. 15. §. quod dicitur ff. d. pign.* sed retentio prom-
ta & nullius dispendii est *l. 33. ff. d. cond. ind. l. 3. ff. de*
compens. & huc spectare supra traditam regulam:
plus cautionis in re est, quam in personâ, juxta *l. 25.*
ff. d. R. 7. asserit Faber *d. loc. def. 12.* & sic qui pignus
præstat, nihil imputari possit, cum plus præstet *l. 15.*
ff. d. ann. leg.

THESES XV.

Amplius in pignore ideò major est securitas,
quam in fidejussoribus, quia jus, quod in re confi-
stit, quemcunque possessorem cum suo onere comi-
tatur *l. 2. C. d. hered. act.* sicut & actiones in rem con-

tra possessorem exerceri possunt, licet res in mille
manus pervenerit §. 1. *Inst. d. act. l. 25. ff. d. oblig. &*
act. cum actiones in personam inhæreant tantum
personæ obligatæ *l. ult. ff. d. contr. emt. d. l. 25. ff. d. O.*
& A. &, ut Bronch. *ad l. 25. ff. d. R. J.* asserit, quem-
admodum character baptismi in anima: Et perso-
nam obligati sequuntur, ut lepra leprosum & um-
bra corpus comitatur. — Indeque deducitur ulterius,
quare lex Julia prohibeat marito alienationem re-
rum dotalium. Nam licet uxori adversus maritum,
competat actio ad dotis restitutionem, tamen quia
plus cautio in rem quam in personam, quæ fa-
cultatibus ita labi potest, ut solvendo non sit, recte
lege Juliâ alienatio rerum dotalium prohibita est
marito *pr. Inst. quib. alien. lic. vel non. Neld. ad*
l. 25. ff. d. R. J.

THESIS XVI.

Petrus Wesembecius *ad l. 25. ff. d. R. J.* pignora-
titiæ cautioni ideò primum locum tribuit, quod mi-
nus sit actionem habere, quam rem *l. 204. ff. d. R. J.*
cum multa intervenire possint, ob quæ rem, ad
quæ actio nobis competat, consequi haud possimus.
Hinc prudenter dicitur in *l. 15. ff. d. R. J.* Is
qui actionem habet ad rem recuperandam,
ipsam rem habere videtur, h. e. fingitur ac
existimatur ita, cum reverâ res ita se non ha-
beat Eich. *ad l. 25. ff. d. R. J.* Inde Wesembecius
porrò infert: *& si creditoribus consuli possit vel per chy-
rographariam cautionem, vel per fidejussores, vel per ju-
ratoriam cautionem, vel per pignora, nulla tamen melior*
cautio

cautio sit, quam quæ sit per pignora. Extendit autem dignitatem pignorum ita, ut is, qui fidejussorem dare tenetur, dando pignora, liberetur, quod magis cautum sit per pignora, quam fidejussores. Non obstante eo, quod aliud pro alio solvi non possit invito creditori *l. 2. §. 1. ff. d. reb. cred. ff. si cert. pet.* cum hic non de solutione, sed de cautione agatur. Limitat verò regulam in prætoriiis stipulationibus, quod Prætor non tantum securitatis causa satisfactionem exegerit, sed etiam ob facilitatem conveniendi *l. 1. ff. qui satis d. cog.* facillius autem olim à fidejussoribus debitum exigipotuit, quia ante excussum principalem debitorem convenire fidejussores licebat *l. 3. Et passim C. d. fidejuss.* quam à pignoribus, quæ non semper emptorem inveniunt, nec nisi variâ circumductione distrahuntur *l. 1. ff. Et C. d. dist. pign.* Sed inde non inferendum, plus etiam eo casu cautionis esse in prætoriiis stipulationibus, quam in pignore, adeoque non esse limitationem à regulâ *25. ff. d. R. P. censet Phil. Matth. ibid.* Nam quod in *l. 7. ff. d. prætor. stip.* pignora loco fidejussorum non accipiantur, inde esse, quod facilius fidejussor conveniri, quam pignus distrahi possit. Ut ut verò etiam fidejussoribus idoneè caveatur *l. 59. §. ult. ff. mand.* tamen pignoratitiam cautionem fidejussoriæ in eo proflare, quod debitum certius servet.

THESIS XVII.

Giphanius *de Reg. Jur. c. 14.* præstantiam cautionis pignoratitiæ ex *l. 1. ff. d. superfic. evincere* annititur, ubi dicitur è longè utile esse, quia melius est possidere potius, quam in personam experiri, interdium

bono

ctum

etiam proponere, & quasi in rem actionem polliceri,
deinde per l. 55. ff. d. fidej.

THESIS XVIII.

Wolderus pariter l. 25. ff. d. R. 7. intelligit de
securitate, & plus cautionis esse in pignore, quam
in fidejussore, ratione jam tum traditis conformi,
cum pignus vendendo statim quis rei familiaris suæ
subsidiū habeat l. 1. C. si pign. dat. quam præstantiam
pignoris sequentibus exprimit:

*Tutior est, pignus manibus qui detinet, illo
Cui persona prius, convenienda venit.*

THESIS XIX.

Hippolitus à Collibus annectit aliam rationem,
scilicet quod pignus pignori in subsidium dari possit
l. 2. C. si pign. pign. l. 13. §. cum pignor. ff. d. pignor. Porro
quod non solum rem, sed etiam personam obligatam
habeamus §. 14. Inst. d. Oblig. quæ ex del. nasc.

THESIS XX.

Insigne porro videtur esse emolumentum pi-
gnoris, quod in fidejussoribus non reperitur, reten-
tio scilicet, quæ ex solâ pignoris obligatione oritur,
eaque non solum ob idem illud debitum, cui pignus
accessit, quod hypothecarium appellari solet, ve-
rum etiam ob aliud, quod postea sub nudo chiro-
grapho contractum, quamvis prius illud fuerit so-
lutum, exerceri potest l. un. C. etiam ob chirogr. pec.
pign. ten. ex ratione, quod improbè facere videatur
debitor, quia sublato ære alieno, quod sub pignore
debet, pignus repetit, differens solutionem ejus,
quod

quod debet sine pignore, quasi demonstrans, se non soluturum, aut tardius aliud debitum *d. l. m.* Zæf. ibid. Vel ideo quod creditor rem naturaliter & civiliter ad omnes causas, exceptâ usucupione possideat *l. 1. §. 15. ff. de acquir. poss. junct. l. 16. ff. d. usuc.* quod ipsum tamen non sic accipiendum est, ut, etiamsi de nullo pignore convenerit, liceat tamen creditori, rem debitoris possidentis, eam veluti taciti pignoris jure retinere, sed ita, ut creditor, qui rem debitoris sibi vinculo pignoris obligatam tenet, ejus retinendi jus habeat, etiam pro chirographaria pecunia, i. e. pro qua nullum alioqui pignus possit obtendere. Cæterum qui de pignore nullo modo convenit, non magis retinere rem debitoris pro pignore, quam agendo, eam persequi potest *arg. l. 3. ff. quæ res pign.* Naurath. *ad Zæf. d. loc.* adeoque retentio pignoris appellatur, non rei sine qualitate pignoratitiâ considerata.

THESIS XXI.

Diversa sane ratio est cautionis fidejussoriæ; fidejussoris enim obligatio strictissima est, cum ex stipulatione solâ contrahatur *l. 1. §. satis acceptio ff. de V. O. l. 12. C. de Fidejuss.* ita ut in aliam aut duriorum causam accipi non possit fidejussor, in levioerem tamen possit § 5. *Inst. d. Fidejuss.* sive causa fidejussoris durior fiat *re*, sive *tempore* *d. §. 5. sive causa l. 8. §. 8. ff. de Fidejuss.* sive denique *loco*, quia qui certo loco dari promisit, aliquatenus duriori conditioni obligatur, quam si purè interrogatus fuisset: Nullo enim loco alio, quam in quem promisit, solvere invito stipulatori potest. Quare si reum purè interrogavero & fidejussorem cum adjectione loci accepero, non obligabitur

C

bitur

bitur fidejussor *l. 16. §. 1. ff. de Fidejuss.* quia levior est
ejus obligatio, qui purè, quam qui certo loco dare
promittit Gothofr. *in not. ibid.*

THESIS XXII.

Neq; ad evehendam fidejussoriam cautionem,
& quod illa etiam ad alia in stipulationem non de-
ducta extendi possit, quicquam facit *l. 8. ff. d. eo quod
cert. loc. dar. oport.* ubi Africanus: *centum Capuæ dari
stipulatus fidejussorem accepisti, ea pecunia ab eo similiter,
ut ab ipso promissore, peti debebit, i. e. ut si alibi, quam
Capuæ petantur, arbitraria agi debeat.* Obligatio enim
fidejussoris, quamvis stricta sit, nec nisi accessoria,
nunquam tamen sic explicanda, ut inanis fiat, & non
fortatur effectum, ne alioqui decipiatur creditor,
qui fidejussorem accepit, & sine eo verosimiliter
non fuisset contracturus. Sicuti enim absurdum
esset, potestati debitoris tribuere, an debeat *l. 2. §. 3.
ff. d. eo quod cert. loc.* ita æque inconueniens esset, ar-
bitrio fidejussoris hoc relinquere, cum & ille debi-
tor sit *pr. Inst. d. fidejuss.* Ideoque ferendum non est,
eludi creditorem, si uterque debitor locum, ubi da-
ri promissum, fugeret, sicque ab illis, utrum debe-
rent, dependeret. Neque etiam sufficit, princi-
palem reum posse arbitrariâ actione conveniri, nam
tum saltim fidejussio inanis & inutilis esset, ad evi-
tandum itaque hocce absurdum, dicendum est, &
fidejussorem arbitrariâ conveniri posse; & quia ex
ipsius fidejussoris, non etiam ex rei persona, ejus
quod fidejussoris intererit, Capuæ potius, quam
alibi satisfacere, quamvis rei fortasse nihil intersit:
d. l. 8. ff. de eo quod cert. loc. videri nō potest fidejussor aut
in aliâ aut in duriorum accept⁹, ob id solū, quod æq;
con-

contra ipsum arbitraria exerceatur, cum debitor eam teneatur, eademque & necessitatis & æquitatis ratio vigeat contra utrumque, adeoque & adhuc melior erit pignoris conditio.

THESIS XXIII.

Nec huic opinioni ulterius adversatur facilitas conveniendi, in fidejussoriâ cautione obveniens, quoniam conveniendi facilitas non statim securitatem infert. Detur quoque, pignora perire posse, & sit eorum custodia molesta & periculosa; nam fidejussores quoque facultatibus labi, imò plane auferre & solum vertere possunt. Neque etiam Jur. Sax. amplius casus pignoris liberat debitorem Carpz. *part. 2. Const. 26. def. 1. & 3.* Duo debitores quidem creditorem securiorem reddunt, quam debitor unus, sed non statim securiorem, quam pignora. Adhæc falsum est, quod pignoris datio debitorem non pariat *arg. §. fin. Inst. quib. mod. re contr. oblig.* Et ut non gigneret, inde tamen pignoris prærogativa non infirmaretur, sicuti nec hoc, quod debitor custodiam & diligentiam præstare cogatur, probat, pignora propterea creditorem non reddere securiorem. In casu *l. 7. ff. d. præst. stip.* exigitur fidejussoria cautio ob incertitudinem rei, non ob majorem securitatem.

THESIS XXIV.

Sunt etiam inter Doctores quidam, qui fatentur olim fidejussoriâ cautionem pignoribus præstitisse per *l. 7. ff. d. præst. stip.* quod expeditior esset executio in fidejussore *l. 3. C. de fidejuss.* quam in pignoribus, multâ circumductione vendendis *l. ult. C. d. jur.*

d. jur. domin. impet. Ast cum fidejussores post principales conveniri cœperunt *Nov. 4. c. 1.* intercidisse istam potio- rem cautionis fidejussoriae conditionem, usuque receptum esse, pignoribus æquè ac fidejussoribus posse caveri *Locam. quest. Inst. 83. I. Köppen. Obs. 83 n. 8. & 9.* Sed in cautionibus prætoriiis, quod Prætor non tantum securitatis causa satisfactionem exegerit, sed etiam ob facilitatem conveniendi *l. 1. ff. si quis in jus voc.* facilius autem tunc à fidejussoribus exigi potuisset debitum, quod ante principalem conveniri potuerint *l. 3. C. d. fidejuss.* quam à pignoribus quæ non semper emtorem invenerint, sed hodie rectè satisfactionem pignoribus fieri, ratione istâ, quâ antea prohibebatur, sublatâ.

THESES XXV.

Interim nec jure novo pignoribus rectè caveri admittunt in iis causis, in quibus omnia rei bona jam ante sunt tacitè obligata, ita ut actor nihilo plus ex cautione pignoratitiâ esset consecuturus, hinc in promptu fit ratio, quare tutor vel curator in vicem satisfactionis pignoribus fungi non possit *Locam. dict. loc. Manz. ad. pr. Inst. de satisf. tut. vel curat.* ideo satisfactionem exigi arbitratur, quod bona ipsorum vel non sufficere, vel multis variisque casibus perire possint.

THESES XXVI.

Sed neque jure novissimo cautionem pignoratitiâ loco fidejussoriae admitti aliè rectius tenent, non obstante *aut. b. presente C. d. fidejuss.* quod nimirum fidejussores demum excusso principali conveniantur, adeoque cesset hodie facilitas conveniendi, cum

di, cum

di, cum illa non sit vera causa, quare requirantur fi-
 dejussores, sed quod cautiones, ubi fidejussores re-
 quiruntur, ut plurimum super eo, quod interest,
 interponantur, indeq; pignora non sufficiant, quia
 quæ ac qualia deponenda sint, sciri nequeat Hahn,
ad Wes. n. 4. & quod securius sit duos ejusdem rei ha-
 bere debitores. Ludw. *ad Wes. tit. qui satisd. cog. verb.*
an pignoribus. Utrut etiam facilitas conveniendi cesset,
 commodum satisdationis tamen propter benefici-
 um excussionis non quiesceret, cum & pignorum
 venditio sæpe per multas fiat ambages *l. 3. C. d. jur.*
dora. impet. Idcirco fidejussores habere præstet
 Bach. *ad Treutl. Disp. 5. th. 2. l. A.* & non attentè satis
 Doctores inde fidejussoriam cautionem abnegasse,
 quod hodie fidejussores non nisi excussio principali
 conveniantur, quod pignora facile perire possint,
 ut multum intersit ipsius creditoris, habere quem
 unâ cum reo obligatum tradit Umm. *Disp. 9. th. 1.*
n. 3. Accedit, quod etiam post *Nov. 4.* quando sa-
 tisdationis firmèntio fidejussores desiderentur, ut in
Nov. 53. c. 2. & 3. §. 2. Nov. 112. c. 2. ut proinde id per
Nov. 4. correctum & sublatum dici non possit Ludw.
ad Wes. tit. qui satisd. cog. verb. an pignoribus. Novella
 enim 4. lata est anno consulatus Belisarii IV. ut pa-
 tet ex fine *d. Nov. sed Nov. 53. c. 2. & 3. §. 2.* post consu-
 latum Belisarii V. Imp. verò Justin. anno II. Propte-
 rea *Nov. 112. c. 2. in pr.* adhuc postea promulgata an-
 no Imperii XV. ut ex fine apparet Bach. *ad Wes. n. 7.*

THESES XXVII.

Sunt etiam qui inter cautionem fidejussoriam
 & quæ pignoribus perficitur, nullam quoad securi-
 tatem & quidem sine omni temporis & casuum
 distin-

distinctione, agnoscunt differentiam, sed quod cautio possit fieri vel fidejussoribus vel pignoribus asserunt, hoc verum esse de cautione *conventionali*, sic eum, qui in contractibus fidejussores dare tenetur, dando pignora liberari *l. 59. in fin. ff. mand. arg. l. 25. ff. d. R. I. idem obtinere in Legali*, quæ ipso jure civili introducta est *l. 21. §. fin. ff. d. const. pec. l. 4. §. 8. junct. l. 2. ff. d. fideisc. libert.* In hypothese tamen cautionem judicalem seu prætoriam ordinariè fieri tantum fidejussoribus, per pignora verò, per repromissionem nudam aut juratam promissionem extra ordinem *arg. l. 1. §. 9. d. collat. bon. l. ult. §. 3. ff. quod legat. authent. generaliter C. de Episc. & Cler. l. pen. C. d. dign. & hoc ideo, quod prætoriæ stipulationes ut plurimum super eo, quod inter est, interponantur, indeque pignora non sufficiant, quia quæ & qualia, uti *ib. 26.* relatum, deponenda sint, scire nequeat, eademque multis casibus obnoxia tædiosam custodiam requirant Hahn *ad Wes. tit. qui satisd. cog. n. 4.**

THESIS XXVIII.

In tanta opinionum varietate, quam sententiam tutius amplecti quis possit, omnino controversum est, ob textuum & Doctorum, diversimodè sentientium auctoritatem. Sane utut concedas facilitatem conveniendi in fidejussoribus, malè tamen inde præstantiam elici opinor, conveniendi quippe facilitas non reddit quam primum securum, nedum securiorem creditorem, sicuti nec molesta custodia pignorum & emtorum defectus, nec non diligentia rebus in securitatem datis adhibenda ancipitem. Neque *l. 7. ff. d. prat. stip.* indicare, Prætorum propter excellentiam fidejussionis à pignoribus

bus

bus abhorrere existimo, neque modum cavendi illum ab ipso Prætoro pro optimo haberi, quamvis pupillis ita cautum esse debeat, hoc siquidem neq; Jcti verba, neq; mens certò indicat, quia iudices, pignorum custodia non decet occupari prætoriam stipulationem datis fidejussoribus fieri, haud temere judicat Bach. *ad d. l. 7. ff. de prætor. stip.* Quæ opinioni fidejussoriam propugnanti objiciuntur ab iis, qui pro pignoribus militant, resolvuntur quidem, modo supra adducto; sed vereor, ut evolutio subsistat, minimum si non evincant, fidejussoriam cautionem postponendam, hanc ei, quæ pignoribus fit pariter non esse anteferendam, sufficienter sustinere videntur, loquitur enim §. 14. *Inst. de obl. quæ ex del. nasc. de debitore, & non de fidejussore*, ut sit sensus, plus cautionis in re esse, quàm in personâ debitoris, cum tamen expressè dicatur, posse creditorem agere, etiamsi idoneum debitorem habeat, quia expedit ei, pignori potius incumbere, quàm in personam agere, haud tamen rectè infertur, cautionem pignoratitiam cedere fidejussioni, imò contrarium evincitur, cum expediat, pignoribus incumbere, quam in personam agere, etiamsi idoneum debitorem habeat, videtur & expedire, pignori potius incumbere, quàm fidejussorem habere, cum commodius sit, idoneum habere debitorem, quàm fidejussorem, qui præter beneficia principali competentia, specialibus adhuc exceptionibus munitus est §. ult. *Inst. d. replic. junct. Nov. 4. & auth. presente C. d. fidejuss.* Cautionis autem verbum *in l. 25. ff. d. R. 7.* significare securitatem, per ea, quæ habet Eichel. *ibid.* est manifestum, adeoque per Godofr. *responsionem d. l. 25.* enervata non est.

THES. XXIX

THE SIS XXIX.

Simili prorsus ratione de prærogativâ cautionis pignoratitiæ judicandum erit. Plus cautionis in re esse, quam in personâ traditum est sæpius *cit. l. 25. ff. d. R. J.* & expedire potius, pignori incumbere, quam in personam agere §. 14. *Inst. d. oblig. que ex del. nasc.* sed hos textus ad fidejussores applicare & his præferre velle pignora, durum est, cum §. 14. *Inst. d. oblig. que ex del. nasc.* non formet respectum, inter pignora & fidejussores, sed inter pignora & debitorem, non simpliciter talem sed idoneum, & licet inde quodammodo de excellentiâ cautionis pignoratitiæ per argumentum fieri possit, hoc tamen sumum procederet in idoneo debitore, in aliis itaq; aliter quoq; discurrendum erit. Minus autem *l. 25. ff. d. R. J.* meo judicio probat, cum indistinctè de personâ loquatur, & suppositio disjuncta universali non æquipolleat: Et si interpretationem sequamur *Rævardi*, de hâc lege ita sentientis: *Ei cautum videri dicimus, cui si non rebus aut pignoribus, saltem de re aliquâ persequendâ, restituendâ aut præstandâ instrumento quodam securitas est repromissa cap. 21. de rei vendic.* Quo sensu plus cautionis in re esse, quàm in personâ scripsit hâc regulâ *Pomponius*. Non enim ea est *Pomponii* sententia, ut velit dicere, iis rectius & tutius cautum, esse, qui pignoribus, quàm qui sponsoribus acceptis, securi sunt, ut putant interpretes, sed ea potius, ut hi, quibus de re ipsâ præstandâ cavetur, plus in eâ re cautionis habere dicantur, quam illi habent in personâ, quibus de pretio rei exsolvendo personaliter cautum est. Veluti si rei commodata nomine actum sit, & commodati ideo commodatarium damnari per judicem contigerit, quod res commo-
data

data non appareat, aliter commodatarius ei, qui commo-
davit, rei commodatae, quae deperdit a se nomine, satisfac-
turus non est, quam si commodator cautionem prestite-
rit, non quidem de rei pretio, sed de ipsa re commodata,
aliquando reperta, ipsi commodatario prestanda. Plus
enim cautionis in ipsa re est, quam in persona, b. c. quam
in exsolutione pretii, quae ex solutio personalis est. Non
possumus non minus auctoritatis huic legi, quoad
hanc materiam, tribuere, praepremis cum ejus mens
ex collatione inscriptionum *hujus & legis 13. ff. comm.*
probabilis admodum existat. Difficultas exactio-
nis ex variis causis in fidejussoribus obveniens, digni-
tatem pignoris non auget, sed facile cum aliis pi-
gnorum incommodis compensari poterit. Jus in
re quidem quemcunque possessorem comitatur, aut
perit etiam re non existente, & saepe contra possesso-
rem aequae difficile, propter potentiam & quod alte-
rius provinciae sit, est agere, quam contra fidejusso-
rem, ut propter hoc praefendum fidejussoribus
non sit. Melius quidem est rem habere, quam actio-
nem, sed circa pignora quoque evenire possunt, quae
utilitatem diminuunt. Melius quoque est, posside-
re potius, quam in personam experiri *l. 1. ff. d. superf.*
Sed hoc de objecto actionis instituendae verum est,
adeoque illud non statim pignori recte attribuitur.
Quod in pignore non solum rem, sed etiam perso-
nam obligatam habeamus, si ita loqui licet, verum
quidem est, sed inde haud infertur, creditorem in-
de semper certiore reddi, pari ratione, quod pi-
gnus etiam ad aliud debitum extendatur, fidejussio
vincitur, non tamen in reliquis, quae etiam in pi-
gnoribus non reperiuntur.

D

TH. XXX.

THESES XXX.

Eminentiam cautionis fidejussoriæ hodiè propter beneficium ordinis cessare fidem non meretur, quod nullibi reperiatu correctio, neque constitutum legatur, quod loco fidejussorum pignora recipi possint vel debeant, quod autem disertè non mutatur, quare stare prohibetur *l. sancimus C. d. testam.* adeoque neque hodiè pignora pro fidejussoribus recipi certius est per ea, quæ *tb. 26.* sunt allata, nollem tamen inde aliqualem prærogativam hujus vel alterius cautionis inferre, sicuti enim nemo loco fidejussorum cogitur pignora, ita nec horum loco fidejussores accipere Hering. *de fidejuss. c. 15. n. 46.* Quare verò una cautio non possit pro aliâ præstari, ratio est, quod aliud pro alio invito creditori solvi non possit, sed hanc rationem firmam non esse, arbitratur Petr. Wes. *loc. sup. cit.* cum hic non agatur de solutione, sed de cautione: Verùm cautio hætenus pro solutione est, quatenus tantundem præstat aliis modis, quantum solutio; ita & cautio dum præstatur, obligationem, quâ ad faciendam hanc quis obligatus erat, tollit *arg. l. 1. ff. qui satisd. cog. ubi Fransk. n. 9.*

THESES XXXI.

Ex dictis hætenus facile constare poterit, utrum rectè dicatur hodiè omnem inter cautiones alias existentem prærogativam cessare, quod scilicet adstrictus ad dandos fidejussores, dando pignora liberetur *per l. 59. in fin. ff. mand. l. 4. §. 8. l. 2. ff. de fideic. libert.* neutiquam enim hoc admittendum est; quia dictis legibus tantum devinctus quis est ad idoneè cavendum, quod datis fidejussoribus vel pignoribus fieri

fieri potest, adeoque electio penes eum, qui cavet, est, quomodo velit idoneè cavere: Si verò simpliciter juberetur dare fidejussores, non satisfaceret, dando pignora, & si adstringeretur dare pignora, fidejussores non possent obtrudi.

THESIS XXXII.

Ut itaque paucis mentem de hâc difficultate exprimam: Agnosco omninò inter fidejussores & pignora diversitatem, attamen si rem rectè perpendamus, admodum difficile erit, alicui ex enumeratis duabus cautionum speciebus simpliciter primas concedere; utraque quidem pertinet ad securitatem, quæ etiam omnium cautionum finis, neutram tamen, plenam efficere posse, supra allata sufficienter evincunt. Habet suos defectus fidejussoria, non solum juxta diversitatem fidejussorum, sed & quod maximè idonei facultatibus vel casu, vel culpâ labi & ad inopiam redigi possint. Laborant pariter suis vitiis pignora, quæ à latronibus auferri, incendio, furto, inundatione, incursione hostium, aut alio fato facile perire, vel minimum deteriora reddi, imò & naturaliter perire queunt. Respectu itaque casuum occurrentium de habilitate cautionis, & quomodo quis tutus constitui valeat, quo attento, examinanti patebit, cautionem uni casui convenientem, alteri accommodari sine periculo non posse, arg. eorum, quæ supra allata, & fidejussorias cautiones, non minus, quam ipsa pignora, inter se discrepare, apertum est. Quo nunc posito, suo loco & tempore rationes, pro prærogativa fidejussoriæ cautionis allatæ robur retinent, & pignoribus quoque eorum certitudo autoritasque illibata

manet. Verùm

SOLI DEO GLORIA.

CAutio certa ferat juris quæ
commoda, doctè
Monstras, arte gravis iudicioq;
valens.

*Hiscæ Nobiliss. Dn. Autoris,
Audit. hæc. in defessi, conatus,
ut par est, effert*

JOH. BERNHARDUS FRIESE /
U. J. & Ph. D. Præf. Jen.

Culta Themis recolit, Cœptis
audaciùs instat,
CHARE. Sub ardenti hęc igne
corona latet !

*Hæc
Nobilissimo Domino Auctori Respondenti
gratulab. scrib.*

PRÆSES.

In

In dem gantz Teutschland ist zu Felde tapffer geh't/
Und wieder alle Feind' so ritterlich besteh't /
So daß der Monden = Glantz / wie auch der Lil-
ien = Pracht

Bergehet und verwelck't und man sie gar verlacht.
Weckstu die Sinnen auch / machst daß sie streben mehr
Nach Arbeit als nach Ruh' / zu nehmen für die Lehr /
Das / was da nimmer stirbt / dieweil du uns entdeck't /
Was vor so lange lag in dunkler Nacht versteckt.
Drum reißstu deinen Feind und dringest dich hinein /
Wo Kampf und harte Schlacht sehr oftmahls pflegt zu seyn /
Allwo die Themis selbst zu secundiren pflegt /
Und offenes Duell mit ihren Söhnen regt.
Ich wünsch' zu diesem Kampff die reinen Contra - Stöß' /
Wodurch der Gegner wird gesetzt in volle Blöß'
Erleg' ihn ritterlich gleich' unserm teutschen Heer /
So wird zum Sieges-Lohn dir bleiben Ruhm und Ehr.

Dieses schrieb seinem sehr werthen
Freunde und Herrn Lands-
mann zu Ehren

J. J. Naucke, LL. St.

Quisquis præclaram Juris contendit ad artem,
Algeat & sudet, multumque ferat, faciatque :
Nam legat & volvat doctorum scripta Virorum,
Audiat assiduò, certando fortiter instet,
Donec præfixam detur contingere metam.
Hactenus hæc cordi tibi sunt, charissime Fautor,
Qui summo studio contendens Juris ad artem,

Docto-

Doctorum scriptis, queis strenuus invigilasti,
Jungis non Martis, sed prælia docta Minervæ.
Disseris atque doces plenè, *quæ cautio præstet?*
Gratulor ergo tibi, laudo conamina magna, !
Promeritam referas magnâ cum laude coronam,
Finitis studiis, Jovâ, precor, auxiliante, !

*Nobilissimo Domino Auctori prælixum
adfectum testaturus adjecit con-
terraneus.*

C.F. BEERBALCK, S.A.

J.J. Neucke, L.L. St.

Quisquis dicitur Juris conanda et arte
Algeat & fides, quibusque rebus iniquis
Nam lætæ & volat doctorum scripta Virgilia
Nunciat illis, certandoque per hæc
Dicitur hæc dicitur coningere hæc
Hæc dicitur hæc dicitur hæc, hæc dicitur hæc
Gustavus hæc dicitur hæc dicitur hæc

Docto

